

Số: 09/2024/QĐST - VDS

Đồng Hới, ngày 27 tháng 12 năm 2024.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

**Về việc: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức,
làm chủ hành vi**

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐỒNG HỚI, TỈNH QUẢNG BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Mỹ Lê

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Nhật Lê - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố
Đồng Hới.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Đồng Hới tham gia phiên họp:
Ông Hoàng Việt Hà - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 12 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới,
tỉnh Quảng Bình, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số:
227/2024/TLST - VDS ngày 25 tháng 11 năm 2024 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một
người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”, theo Quyết định mở phiên
họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 192/2024/QĐST-VDS ngày 11 tháng 12 năm
2024 giữa:

- **Người yêu cầu:** Ông Hoàng Đ; sinh năm: 1956; nơi đăng ký HKTT tại: Xã
B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình; số điện thoại: 0857107641. (Bố ruột của ông
Hoàng Sĩ C);

- **Những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:**

1. Ông Hoàng Sĩ C; sinh năm 1984; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ, tỉnh
Quảng Bình.

2. Chị Nguyễn Thị H; sinh năm 1987; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ,
tỉnh Quảng Bình.

3. Cháu Hoàng Gia H, sinh năm 2010; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ,
tỉnh Quảng Bình.

4. Cháu Hoàng Gia B; sinh năm 2011; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ,

tỉnh Quảng Bình.

5. Đại diện hợp pháp của cháu Hoàng Gia H và cháu Hoàng Gia B là bà Nguyễn Thị H; sinh năm: 1987; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình; (Là mẹ ruột);

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Hoàng Đ trình bày:

Tôi là bố của Hoàng Sĩ C. Từ khi sinh ra con ông là Hoàng Sĩ C phát triển bình thường. Nhưng từ khoảng năm 2010 (Thời điểm sau khi kết hôn với Nguyễn Thị H) thì con ông là Hoàng Sĩ C phát bệnh, thường xuyên nói nhảm, đi lang thang, gặp ai chửi đó, khi mọi người không nói lại thì tìm cách gây gổ, đập phá, thậm chí xông vào nhà hàng xóm cầm dao để chém. Năm 2013 gia đình đã đưa đi điều trị tại Bệnh viện tâm thần Đà Nẵng, ngày 24/6/2013 ra viện và được bác sĩ điều trị chuẩn đoán là tâm thần phân liệt thể paranoid (f 20.0). Sau khi ra viện bệnh không triển triển, mà ngày càng nặng. Năm 2018 người nhà có làm đơn gửi đến Phòng lao động Thương binh xã hội đề nghị được xem xét đưa C vào điều trị phục hồi chức năng cho người tâm thần. Từ đó đến nay C được chăm sóc và điều trị tại trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình, địa chỉ tại: Tổ dân phố Phú Vinh, phường Bắc Nghĩa, thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình.

Nay nguyện vọng gia đình yêu cầu các cơ quan chức năng xem xét giám định tâm thần, để Tòa án có cơ sở giải quyết tuyên bố con ông mất năng lực hành vi dân sự để giải quyết các giao dịch dân sự liên quan đến quyền và nghĩa vụ của anh Hoàng Sĩ C.

Tại kết luận Giám định Pháp y tâm thần số: 2273/KLGD ngày 13 tháng 12 năm 2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung. Kết luận anh Hoàng Sĩ C thời điểm hiện tại, kết luận theo tiêu chuẩn y học: Tâm thần phân liệt thể không biệt định, tiến triển từng gia đoạn với thiếu sót ổn định (F20.32); kết luận về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó, ngày 15/12/2024 ông Định và chị Hiền có đơn trình bày xin thay đổi nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự: Yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Hoàng Sĩ C có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị Tòa án chỉ định ông Hoàng Đ (là bố ruột) làm người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C.

Những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là chị Nguyễn Thị H, cháu Hoàng Gia Bảo, Hoàng Gia H đã có bản tự khai trình bày: Điều nhất trí như nội dung mà ông Hoàng Đ trình bày, chị Nguyễn Thị H đã trình bày và nhất trí để ông Hoàng Đ làm người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C và đề nghị Tòa án tuyên bố anh Hoàng Sĩ C, khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị Tòa án chỉ định ông Hoàng Đ làm người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C.

- Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp:

Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự, Thẩm phán đã thực hiện đúng theo quy định tại Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự. Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định của Điều 369 Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự theo đúng quy định của pháp luật.

Về nội dung vụ án:

Quá trình làm đơn yêu cầu của ông Hoàng Đ yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Sĩ C mất năng lực hành vi dân sự, nhưng do kết quả giám định kết luận anh C có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Do đó, ông Định đã có đơn xin thay đổi yêu cầu đề nghị Tòa án tuyên bố anh C là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi. Chị Hiền, cháu Hưng, cháu Bảo là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cũng nhất trí với đơn xin thay đổi đề nghị của ông Định, chị Hiền. Xét thấy, việc thay đổi yêu cầu là phù hợp với quy định của pháp luật nên cần được xem xét giải quyết. Từ những nhận xét nêu trên, xét thấy yêu cầu của ông Định là có căn cứ:

Đề nghị áp dụng Điều 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 23, 54 BLDS để chấp nhận yêu cầu của ông Hoàng Đ tuyên bố anh Hoàng Sĩ C là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định ông Hoàng Đ làm người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C.

Lệ phí giải quyết việc Dân sự:

Do ông Hoàng Đ là người cao tuổi. Có đơn xin miễn giảm án phí. Vì vậy căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án ông Định được miễn nộp tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới nhận định:

[1]. Về áp dụng pháp luật tố tụng:

Ông Hoàng Đ có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Hoàng Sĩ C, sinh ngày: 16/5/1984 (là con của ông Hoàng Đ), trú tại: Thôn M, xã B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình (hiện đang được chăm sóc, điều trị tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình) là người mất năng lực hành vi dân sự. Sau đó ông Định có đơn xin thay đổi yêu cầu tuyên bố anh Hoàng Sĩ C là người

có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó quan hệ pháp luật của việc dân sự được xác định là “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi” và Tòa án nhân dân thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình có thẩm quyền thụ lý, giải quyết theo quy định tại khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[2] Về nội dung yêu cầu giải quyết:

Người yêu cầu; người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều trình bày anh Hoàng Sĩ C, từ khi sinh ra con ông là Hoàng Sĩ C phát triển bình thường. Nhưng từ khoảng năm 2010 thì con ông là C phát bệnh, thường xuyên nói nhảm, đi lang thang, gặp ai chửi đó, khi mọi người không nói lại thì tìm cách gây gổ, đập phá, thậm chí xông vào nhà hàng xóm cầm dao để chém. Năm 2013 gia đình đã đưa đi điều trị tại Bệnh viện tâm thần Đà Nẵng, ngày 24/6/2013 ra viện và được bác sĩ điều trị chuẩn đoán là tâm thần phân liệt thể paranoid (f 20.0). Sau khi ra viện bệnh không triển triển, mà ngày càng nặng. Năm 2018 người nhà có làm đơn gửi đến Phòng lao động Thương binh xã hội đề nghị được xem xét đưa C vào điều trị phục hồi chức năng cho người tâm thần. Từ đó đến nay C được chăm sóc và điều trị tại trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình, địa chỉ tại: Tổ dân phố Phú Vinh, phường Bắc Nghĩa, thành phố Đồng Hới, tỉnh Quảng Bình.

Tại bản kết luận Giám định Pháp y tâm thần số: 2273/KLGD ngày 13 tháng 12 năm 2024 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Miền Trung đã kết luận đối với anh Hoàng Sĩ C tại thời điểm hiện tại:

a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Tâm thần phân liệt thể không biệt định, tiến triển từng giai đoạn với thiếu sót ổn định (F20.32)

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Xét thấy: Yêu cầu của ông Hoàng Đ về việc tuyên bố anh Hoàng Sĩ C có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ và phù hợp với quy định tại Điều 23 Bộ luật Dân sự và các Điều 376, 377, 378 Bộ luật tố tụng dân sự nên được chấp nhận.

Chị Nguyễn Thị H, cháu Hoàng Gia Bảo, Hoàng Gia H đều thống nhất đề nghị Tòa án chỉ định ông Hoàng Đ (là bố ruột của anh C) làm người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C. Ông Hoàng Đ có đầy đủ điều kiện để làm người giám hộ theo Điều 49 của Bộ luật dân sự. Căn cứ khoản 4 Điều 54 Bộ luật dân sự, chấp nhận chỉ định ông Hoàng Đ là người giám hộ cho người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Ông Hoàng Đ có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58 của Bộ luật dân sự.

[3]. Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm:

Do ông Hoàng Đ là người cao tuổi. Có đơn xin miễn giảm án phí. Vì vậy căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án; ông Định được miễn nộp tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

[4]. Các đương sự có quyền kháng cáo quyết định theo quy định tại Điều 372 của Bộ luật tố tụng dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: Khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm c khoản 2 Điều 39; Điều 149; 361; 370; 371; 372; 376; 377; 378 Bộ luật Tố tụng dân sự;

Áp dụng: Điều 23; khoản 4 Điều 54; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;

Căn cứ: Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của ông Hoàng Đ về việc yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Tuyên bố: Anh Hoàng Sĩ C, sinh ngày 16 tháng 5 năm 1984; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình (Hiện đang được nuôi dưỡng tại Trung tâm chăm sóc và phục hồi chức năng cho người tâm thần tỉnh Quảng Bình) là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định ông Hoàng Đ, sinh năm: 1956; địa chỉ: Thôn M, xã B, thành phố Đ, tỉnh Quảng Bình là người giám hộ cho anh Hoàng Sĩ C. Ông Hoàng Đ có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại các Điều 57, 58 của Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Do ông Hoàng Đ là người cao tuổi. Có đơn xin miễn giảm án phí. Vì vậy căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số: 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án ông Định được miễn nộp tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, đại diện hợp pháp cho người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có quyền làm đơn kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong hạn 10 ngày, Viện kiểm sát

nhân dân cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Bình;
- VKSND thành phố Đồng Hới;
- Chi cục THADS thành phố Đồng Hới;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ vụ án;
- Lưu án.

THẨM PHÁN – CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

(đã ký)

Nguyễn Thị Mỹ Lệ